

Gregor Čušin

(Z)GODBA

Ljudje že od nekdaj poslušamo in beremo zgodbe. Izmišljene in resnične. Zgodbe nas zabavajo, dajo nam misliti, nam krajšajo čas, nas svariijo in spodbujajo, v nas zbujajo domišljijo in sanje, pa tudi različna čustva: od veselja do žalosti, od jeze do sočutja in celo od zavisti do privoščljivosti. Zgodbe živijo v nas in z nami ter nas na nek poseben način ohranjajo žive. Izmišljene in resnične.

In bolj ko nam je neka zgodba všeč, bolj ko nam je dala misliti, silnejša ko so čustva, ki jih je v nas zbudila, več hočemo vedeti: kako je nastala, kaj pravzaprav pomeni, kaj mi hoče povedati in česa me naučiti. Najsi bo izmišljena ali resnična. Pri slednjih, resničnih zgodbah, nas žene še radovednost – sploh če smo z ljudmi, ki v zgodbi nastopajo, kakorkoli povezani ali jih celo poznamo.

Vsak človek je svoja zgodba. Spoznati človeka pomeni prebrati njegovo zgodbo. Brati tudi med vrsticami. Morda nas

v to žene zgolj radovednost; lahko si kdo s tem celo krajša čas. Dvomim sicer, a ljudje smo si različni. Morda kdo v tujo zgodbo rine iz dolgčasa, jeze ali zavisti. Kot rečeno, ljudje smo si različni. Večinoma se vendarle in hvala Bogu »beremo« iz ljubezni. In resnično vzljubiti človeka pomeni sprejeti tudi njegove slovnične in pravopisne napake ... če me razumete. Žal pa je vse več nepismenosti.

In pesmi so kot ljudje. Ne le ker so žive, ampak ker dihajo, govorijo in v nas zbujajo raznovrstna, že prej našteta čustva. V njih, v vsaki od njih, se skriva zgodba. In bolj ko nam je pesem všeč, več hočemo vedeti o njej, vzrokih in povodih njenega nastanka ter ozadju zgodbe, ki nam jo pripoveduje oziroma poje.

Starši smo večkrat v situaciji – kar pomislite: če drugega ne, na roditelskih sestankih in govorilnih urah –, ko moramo pojasnjevati vzroke in plove ravnanja svojih otrok. In to ni nič čudnega – kdo, če ne mi, bolje pozna ozadje njihovih zgodb? Kdo, če ne mi, jih bolje prebere in bere tudi med vrsticami? Seveda tega ne počnemo samo takrat, ko svoje potomce opravičujemo ali branimo, temveč tudi takrat, ko jih hvalimo in nas razganja od ponosa, včasih pa tudi kar tako, ko v vsakdanjem pogovoru odgovarjamo na vprašanje: »Kako pa kaj ...?« Ali pa tudi čisto intimno: ko o njih premišljujemo, tehtamo svoj odnos z njimi, za njih molimo ... sploh po tem, ko otroci prestopijo prag doma in se odpravijo v svet. Pesnik je oče. Mama. In pesem je otrok.

Pa vendar Leon Oblak svojih glasbenih pričevanj ni pisal, ker bi bil zaskrbljen očka, ki bi se čutil dolžnega braniti in pojasnjevati svojega tako ali drugače vzgojenega otroka. Prav tako se s svojim pesniškim otrokom ne hvali – čeprav bi se lahko. Še manj je knjiga spisana z namenom pojasnjevanja »šta

je avtor time hteo da kaže« (kaj je avtor s tem hotel povedati). In naj mi bo oproščeno, ker se poslužujem fraze v nekdanjem »bratskem« jeziku, ki jo še danes kdaj pa kdaj uporabimo, ko skušamo tolmačiti nerazumljeno, še pogosteje pa nerazumno umetniško delo. A Leon v enem od svojih zapisov opisuje tudi služenje vojaškega roka, pa se mi je zazdelo, da si to pač lahko dovolim. Leon resda pojasnjuje okoliščine nastanka svojih posameznih pesmi (ali bi jim morda morali reči popevke – kar žanrsko so –, da bi jih ločili od njegovega siceršnjega pesniškega opusa?), vzroke in povode, vendar je spisal svojevrstno avtobiografijo. Vsaka od pesmi, ki jim lahko s QR kodo tudi prisluhnete, tako pojasni ne le svojega spočetja ali rojstva, temveč prek Leonove življenjske izkušnje upraviči in opraviči tudi svoj obstoj. In svojo tonaliteto. Dur ali mol, če me razumete.

Med verzi, notami in nébom so glasbena pričevanja, ki jih lahko čisto dobesedno poslušas ob spremljavi glasbe, in so glasba, ki pričuje o njem – avtorju, predvsem pa o Njem, ki je avtorju dal talent. In domišljijo. In vero. In pogum. Za Zgodbo z veliko začetnico.

Pa vendar je knjiga še več kot to, kajti za pričevanje ni dovolj, da imaš »pričo« – zgodbo, ampak moraš biti priča. Živeti moraš to svojo zgodbo. Ne le stati za njo, temveč stati v njej. Živeti svojo zgodbo ne zgolj kot resnico, temveč kot Resnico. Ne le – kar na žalost počne veliko, če ne kar večina ljudi – sanjati svoje zgodbe kot nekaj, kar bi lahko bilo, ampak drzno in pogumno sanjsko živeti, da postane to, kar more in mora biti. In Leon pričuje. Stoji trdno v svoji zgodbi in stoji trdno v Gospodu.